

Gemeente Zaltbommel

Selectiebesluit archeologische monumentenzorg, 29 mei 2019

SELECTIEBESLUIT ARCHEOLOGISCHE MONUMENTENZORG

Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek

(door middel van proefsleuven)

&

Behoudsplan in situ

Flegelstraat 5-7 in Brakel, gemeente Zaltbommel

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller				
Controle gemeente Zaltbommel	Mw. C.M.A. Sanders	Medewerker monumenten- zorg en archeologie	29-5-2019	

1. Inleiding

In het kader van geplande ontwikkelingen heeft BAAC een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd in plangebied Flegelstraat 5-7 in Brakel, gemeente Zaltbommel. De gemeente Zaltbommel is als bevoegd gezag gevraagd het rapport te beoordelen en een selectiebesluit op te stellen.

1.1 Het plangebied

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit grasland en heeft een oppervlak van 1300 m². Voor de locatie en exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het beoordeelde rapport van BAAC (De Winter, J., 2014. Brakel Flegelstraat 5-7 Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P), BAAC rapport A-14.0020).

1.2 Aard van de bedreiging

De geplande ontwikkeling betreft de bouw van een woning met bijgebouw. De geplande ingrepen zullen naar verwachting dieper reiken dan 30 cm -Mv en kunnen een bedreiging vormen voor eventueel aanwezige archeologische waarden.

1.3 Beleidskader

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Zaltbommel valt het plangebied overwegend binnen de categorie 'Waarde-archeologie 1'. Conform het gemeentelijk beleid moet in deze gebieden voor bodemingrepen groter dan 30 m² en dieper dan 30 cm -Mv een archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

2. Archeologisch onderzoek

Door BAAC is in 2014 een archeologisch proefsleuven onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in het rapport:

- De Winter, J., 2014. Brakel Flegelstraat 5-7 Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P), BAAC rapport A-14.0020.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestond uit drie proefsleuven.

2.2 Conclusie proefsleuvenonderzoek

In het plangebied zijn in navolging van het inventariserend veldonderzoek drie proefsleuven aangelegd. Tijdens dit onderzoek werd duidelijk dat het plangebied circa vijf keer is opgehoogd en dat zich drie tot vier oude maaivelden hebben ontwikkeld. Het oudste maaiveld is op basis van het onderzoek te dateren in de late middeleeuwen. Maar ook zijn aanwijzingen gevonden voor mogelijk gebruik van het terrein in de volle middeleeuwen. In de periode tussen 1650 en 1830 is een boerderij met bakstenen fundering gebouwd. Deze staat weergegeven op historische kaarten en is aangetroffen

tijdens het proefsleuven onderzoek. De bij de boerderij behorende bijgebouwen zijn niet aangetroffen tijdens het onderzoek.

2.3 Advies BAAC

Op basis van de resultaten van het archeologisch proefsleuvenonderzoek wordt geadviseerd om de vindplaats te beschermen door behoud *in situ*. Restanten van bewoning bevinden zich op 50-60 cm – Mv. Indien bescherming van de vindplaats niet mogelijk is zal behoud *ex situ* moeten plaatsvinden in de vorm van een archeologisch vervolgonderzoek.

2.4 Behoudsplan *in situ*

Het onder punt 2.3 geformuleerde selectieadvies van BAAC is door het bevoegde gezag overgenomen. Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer door Crevasse Advies een behoudsplan *in situ* laten opstellen (Isarin, R.F.B., 2015. Behoudsplan archeologie Flegelstraat 5-7, Brakel, gemeente Zaltbommel, Crevasse Advies, notitie 351). Voor het duurzaam *in situ* behoud van de vindplaats aan de Flegelstraat zijn de volgende uitgangspunten en voorwaarden in dit behoudsplan opgesteld:

- *Het zoveel als mogelijk intact houden van de stenen fenomenen, het muurwerk, de beer- of waterput (inclusief vulling) en de goot. Concreet betekent dit dat de initiatiefnemer een kaart levert waar de proefsleuven zijn geplot op de 1832 situatie. Op deze kaart wordt vervolgens het bouwplan weergegeven, zodat zichtbaar is, hoe de ingrepen zich verhouden tot het erfgoed. Deze kaart dient door de gemeente te worden getoetst. Idealiter wordt het zwaartepunt van de woning ter hoogte van sleuf 2 gepositioneerd, aangezien muurwerk daar niet is aangetroffen. Een andere optie is om de woning te funderen op kleine palen, waarbij met het palenplan rekening wordt gehouden met de ligging van de genoemde fenomenen. Het verlies aan informatiewaarde is met een goed gekozen palenplan met kleine palen afwezig of gering, zeker gezien de grootte van de informatie-eenheden. Voor een kruipruimte of kelder is, wil in situ behoud gerealiseerd worden, geen mogelijkheid.*
- *Bij het gebruik van het perceel, buiten de te bouwen woning en schuur, bijvoorbeeld de tuin dient rekening te worden gehouden met de archeologische sporen en vondstvlak op ca. 50 tot 60 cm –Mv. Bij normaal tuingebruik, in termen van beplanting, is een diepteligging van 50 cm zonder meer acceptabel. Voor eventuele bijgebouwen gelden dezelfde bepalingen als voor het woonhuis.*
- *Voor cunetten ten behoeve van bestrating / verharding is in de ca 50 tot 60 cm grondkolom tussen top archeologie en maaiveld voldoende ruimte, uitgaande van een aanlegdiepte van het zandbed van 30 cm. Hiermee wordt een bufferlaag van 20 tot 30 cm gerealiseerd.*

- *Kabels en leidingen waaronder het riool, dienen vorstvrij (1 m) te worden aangelegd. Met een buffer van 50 tot 60 cm betekent dit dat er 40 tot 50 cm dieper dan dit niveau moet worden ontgraven. Ook al is de ingreep in termen van ruimte beperkt, gezien de behoudenswaardigheid moet, afhankelijk van de locatie van de leidingen rekening worden gehouden met een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden. Bij de bouw van de woning ter hoogte van proefsleuf 2 kan wellicht in overleg met het gezag van de archeologische begeleiding worden afgezien.*
- *Het is cruciaal dat de archeologische beperking die voor het plangebied geldt en de voorwaarden waaraan realisatie dient te voldoen, worden verankerd in het bestemmingplan en in de bestekken van de aannemer. Het ontwerp en inrichtingsplan waaronder het plan voor de fundering dienen tijdig te worden getoetst door het gezag. In het plangebied wordt de dubbelbestemming archeologie gehandhaafd.*

Indien niet aan deze voorwaarden kan worden voldaan zal de archeologie *ex situ* moeten worden behouden. Dit kan, afhankelijk van de mate van verstoring middels een opgraving dan wel een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden.

3. Beoordeling rapportages en documenten door de gemeente Zaltbommel

De volgende documenten zijn beoordeeld door de gemeente Zaltbommel:

1. Goossens, E., 2012. Plangebied Flegelstraat te Brakel, gemeente Zaltbommel; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (karterende fase), Raap-notitie 4392, Weesp.
2. De Winter, J., 2014. Brakel Flegelstraat 5-7 Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P), BAAC rapport A-14.0020, 's-Hertogenbosch.
3. Isarin, R.F.B., 2015. Behoudsplan archeologie Flegelstraat 5-7, Brakel, gemeente Zaltbommel, Crevasse Advies, notitie 351, Kockengen.
4. Oudmaijer, K., 17 mei 2019. Mail met tekeningen van ontwerp geprojecteerd op de kadastrale minuut uit 1832 en het fundering voorstel.

De overlegde rapportages en documenten bieden voldoende informatie om tot een selectiebesluit te komen.

3.1 Selectiebesluit gemeente Zaltbommel

Op basis van de archeologisch vooronderzoeken, het behoudsplan *in situ* en de informatie waaronder de projectie van het ontwerp op de kadastrale minuut uit 1832 wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen omdat behoud van de archeologische vindplaats *in situ* voldoende is gewaarborgd. De volgende voorwaarden zijn hierbij van toepassing:

- Geen heipalen worden toegepast maar boorpalen die de grond niet verdringen.

- De kabels, leidingen en riolering door de reeds aangelegde archeologische werkput 2 worden gelegd.
- De woning en schuur worden gesitueerd zoals geprojecteerd op de kadastrale minuut uit 1832 (zie bijlage).
- Er wordt geen kelder of kruipruimte onder de woning gerealiseerd.
- Cunetten ten behoeve van bestrating, terras of andere verhardingen mogen niet dieper dan 30 cm –Mv worden aangelegd.
- De genoemde voorwaarden worden opgenomen in het bestemmingplan en de vergunning.
- De dubbelbestemming archeologie blijft gehandhaafd.

Mocht er onverhoopt op één van bovengenoemde punten worden afgeweken dan is alsnog archeologische begeleiding of opgraving noodzakelijk, dit zodat de archeologische indicatoren *ex situ* behouden worden.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij Onze Minister c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, namens deze de gemeente Zaltbommel, verplicht.

